

Ministru kabineta noteikumi Nr.935

Rīgā 2012.gada 18.decembrī (prot. Nr.71 48.§)

Noteikumi par koku ciršanu mežā

*Izdoti saskaņā ar Meža likuma 13.pantu un
Aizsargjoslu likuma 36.panta ceturtais daļas 2.punktu*

I. Vispārīgie jautājumi**1. Noteikumi nosaka:****1.1. galvenās cirtes un kopšanas cirtes kritērijus:**

1.1.1. mežaudzes minimālo un kritisko šķērslaukumu;

1.1.2. galvenās cirtes caurmēru pēc valdošās koku sugas un bonitātes;

1.2. maksimālo kailcirtes platību;**1.3. kailcirtes cirsmu izvietojuma nosacījumus;****1.4. koku ciršanas kārtību izlases cirtē;****1.5. neproduktīvas mežaudzes atzīšanas un ciršanas kārtību;****1.6. sauso, vēja gāzto, slimību inficēto, kaitēkļu invadēto vai citādi bojāto koku ciršanas kārtību;****1.7. koku ciršanas kārtību ainavu cirtē;****1.8. koku ciršanas kārtību atmežošanas cirtē;****1.9. dabas aizsardzības prasības koku ciršanai;****1.10. cirsmu sagatavošanas kārtību;****1.11. kārtību, kādā izsniedzams apliecinājums koku ciršanai, un tā derīguma termiņu;****1.12. koku ciršanas kārtību Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā, lai īstenotu būvniecību, parku, mežaparku un lauksaimniecībā izmantojamās zemes ierīkošanu, kuras rezultātā platība tiek atmežota.****2. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos šos noteikumus piemēro tiktāl, ciktāl tie nav pretrunā ar**

īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un mikroliegumu aizsardzību un izmantošanu regulējošajiem normatīvajiem aktiem.

II. Mežaudzes minimālais un kritiskais šķērslaukums

3. Mežaudzes minimālo un kritisko šķērslaukumu nosaka tieši vai netieši atkarībā no pirmajā stāvā augošo valdošās koku sugas koku vidējā augstuma:

3.1. tieši – mežaudzēm, kuru pirmajā stāvā augošo valdošās koku sugas koku vidējais augstums ir vismaz 12 metru. Minimālais un kritiskais šķērslaukums kvadrātmetros uz hektāru norādīts šo noteikumu 1.pielikumā;

3.2. netieši – mežaudzēm, kuru pirmajā stāvā augošo valdošās koku sugas koku vidējais augstums ir mazāks par 12 metriem. Koku skaits atbilstoši minimālajam un kritiskajam šķērslaukumam norādīts šo noteikumu 2.pielikumā.

4. Strīda gadījumā šo noteikumu 3.1.apakšpunktā minētajai mežaudzei šķērslaukumu nosaka šādi:

4.1. uzmēra koku caurmēru (3.pielikums), ievērojot šādus nosacījumus:

4.1.1. koka caurmēru mēra 1,3 metru augstumā virs sakņu kakla;

4.1.2. nogāzēs augošiem kokiem koka caurmēru mēra no nogāzes puses;

4.1.3. izteikti neregulāras šķērsriezuma formas kokiem caurmēru nosaka kā vidējo aritmētisko no diviem savstarpēji perpendikulāriem caurmēra mērījumiem;

4.1.4. ja mērīšanas vietā uz stumbra ir zari, puni vai cita lokāla stumbra deformācija, koka caurmēru nosaka kā vidējo aritmētisko no vienādā attālumā augstāk un zemāk par 1,3 metriem iegūtiem caurmēra mērījumiem;

4.2. koku šķērslaukumu ($G_{kop.}$) aprēķina, kopējo koku skaitu attiecīgajā caurmēra pakāpē (N) reizinot ar viena koka šķērslaukumu (g) attiecīgajā caurmēra pakāpē. Pēc tam reizinājumus summē;

4.3. mežaudzes šķērslaukumu (G) kvadrātmetros uz hektāru aprēķina, koku šķērslaukumu ($G_{kop.}$) dalot ar mežaudzes platību (S), kurai nosaka šķērslaukumu;

4.4. katra koka šķērslaukumu var noteikt, uzmērot koka caurmēru un aprēķinot šķērslaukumu, izmantojot šādu formulu:

$$g = \frac{3,1416 \times d^2}{4 \times 10000}, \text{ kur}$$

g – viena koka šķērslaukums (m^2);

d – koka caurmērs (cm).

5. Strīda gadījumā šo noteikumu 3.2.apakšpunktā minētajai mežaudzei šķērslaukumu (koku skaitu) nosaka, izmantojot šādu metodi:

5.1. mežaudzes koku skaitu nosaka ar izlases metodi pastāvīga rādiusa parauglaukumos, ievērojot šādus nosacījumus:

5.1.1. parauglaukumus nogabalā (teritorijas vienība meža sadalīšanai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par meža inventarizāciju) izvieta vienmērīgi uz nogabala garākās diagonāles. Minimālais mērījumu punktu skaits atkarībā no nogabala platības noteikts šo noteikumu 4.pielikumā;

5.1.2. parauglaukumu rādiuss, platība un koeficients (K) koku skaita aprēķināšanai atkarībā no koku vidējā augstuma atbilst šo noteikumu 5.pielikumā noteiktajam;

5.2. mērījumu rezultātus apkopo veidlapā (6.pielikums);

5.3. vidējo koku skaitu parauglaukumā aprēķina, kopējo koku skaitu dalot ar parauglaukumu skaitu;

5.4. koku skaitu uz vienu hektāru aprēķina, vidējo koku skaitu parauglaukumā reizinot ar koeficientu (K).

6. Izvērtējot mežaudzes atbilstību minimālā vai kritiskā šķērslaukuma skaitliskajai vērtībai, valdošās koku sugas pirmā stāva koku vidējo augstumu nosaka pēc Meža valsts reģistra datiem.

7. Izvērtējot mežaudzes atbilstību minimālā vai kritiskā šķērslaukuma skaitliskajai vērtībai, šķērslaukumu attiecina uz visu nogabalu vai visu cirmā iekļauto nogabala daļu. Ja atsevišķā cirmsas daļā, kuras platība ir lielāka par 0,2 hektāriem, mežaudzes šķērslaukums samazināts zem kritiskā šķērslaukuma, tajā šķērslaukumu nosaka atsevišķi.

8. Cirmā var ierīkot tehnoloģiskos koridorus kokmateriālu pievešanai. Tehnoloģisko koridoru kopējā platība nepārsniedz 20 procentu no cirmsas platības. Izvērtējot mežaudzes atbilstību minimālā vai kritiskā šķērslaukuma skaitliskajai vērtībai, tehnoloģisko koridoru platību ieskaita mežaudzes platībā.

III. Galvenās cirtes caurmērs pēc valdošās koku sugas un bonitātes

9. Koku ciršana pēc galvenās cirtes caurmēra ir atļauta pirms galvenās cirtes vecuma sasniegšanas, ja valdošās koku sugas pirmā stāva koku vidējais caurmērs 1,3 metru augstumā virs sakņu kakla ir vienāds ar šo noteikumu 7.pielikumā noteikto galvenās cirtes caurmēru vai lielāks par to.

10. Šo noteikumu 9.punkts neattiecas uz koku ciršanu galvenajā cirtē īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, izņemot Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, kur tas atļauts saskaņā ar šo teritoriju aizsardzību un izmantošanu regulējošajiem normatīvajiem aktiem, galveno cirti veic tad, kad mežaudze sasniegusi galvenās cirtes vecumu.

11. Nosakot galvenās cirtes caurmēru, valdošo koku sugu un bonitāti nosaka pēc Meža valsts reģistra datiem.

12. Galvenās cirtes caurmēru nosaka, izmantojot vienu no šādām metodēm:

12.1. parauglaukumu metodi:

12.1.1. atkarībā no attiecīgā nogabala platības ierīko noteiktu mērījumu punktu skaitu (4.pielikums);

12.1.2. mērījumu punktus izvieto vienmērīgi uz nogabala garākās diagonāles;

12.1.3. ja nogabalam ir neregulāra konfigurācija un mērījumu punktus nav iespējams izvietot uz nogabala garākās diagonāles, tos izvieto vienmērīgi visā nogabalā;

12.1.4. ierīkojot mērījumu punktus, nodrošina, lai vienā mērījumu punktā uzmērāmie koki netiktu ietverti citā mērījumu punktā;

12.1.5. ja mērījumu punkts apvidū iekrīt mežaudzei neraksturīgā vietā (piemēram, purvā, tērcē, laucē, uz ceļa, tehnoloģiskajā koridorā) vai tuvāk par 10 metriem no mežmalas, to ierīko ārpus šīs platības pēc iespējas tuvāk diagonālei;

12.1.6. katrā mērījumu punktā veic caurmēra uzmērīšanu deviņiem valdošās koku sugas pirmā stāva kokiem ar noteiktību viens centimetrs. Decimāldaļskaitli, kuram aiz komata ir cipars pieci, noapaļo uz augšu;

12.1.7. ar krāsu vai lenti atzīmē centra koku, kas atrodas uz diagonāles vai pēc iespējas tuvāk tai. Pārējie astoņi ir centra kokam tuvāk augošie valdošās koku sugas pirmā stāva koki;

12.2. visu valdošās koku sugas pirmā stāva koku caurmēra uzmērīšanas metodi.

13. Strīda gadījumā galvenās cirtes caurmēra noteikšanai izmanto šo noteikumu 12.2.apakšpunktā minēto metodi.

14. Galvenās cirtes caurmēru aprēķina kā vidējo aritmētisko vērtību no visiem veiktajiem mērījumiem, noapaļojot vērtību līdz veselam skaitlim. Decimāldaļskaitli, kuram aiz komata ir cipars pieci, noapaļo uz augšu.

IV. Maksimālā kailcirtes platība

15. Maksimālā kailcirtes cirsma platība:

15.1. silā, mētrājā, lānā, damaksnī, vērī un gāršā ir pieci hektāri;

15.2. pārējos meža tipos – divi hektāri;

15.3. ir 10 hektāru, ja silā, mētrājā un lānā atstāj ne mazāk kā 20 priedes sēklas koku (sēklas ražojoši, dzīvotspējīgi koki ar taisniem stumbriem un labi attīstītiem vainagiem) katrā cirsma platības hektārā;

15.4. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslā esošajos mežos – divi hektāri.

16. Ja vienā cirmā tiek iekļautas šo noteikumu 15.1. un 15.2.apakšpunktā minētās mežaudzes, maksimālā kailcirtes cirsma platība ir pieci hektāri, kur maksimālā šo noteikumu 15.2.apakšpunktā minēto mežaudžu platība ir divi hektāri.

17. Ja, plānojot cirsma, vienā nogabalā paliek nenocirsta ne vairāk kā 0,3 hektāru liela platība, pieļaujama šīs platības iekļaušana cirmā, neievērojot šo noteikumu 15. un 16.punktā minētos ierobežojumus.

V. Kailcirtes cirsmu izvietojuma nosacījumi

18. Izvietojot kailcirtes cirsma, par plānotajai kailcirtei piegulošu mežaudzi uzskatāma mežaudze, kuras kopējā robeža ar plānotās kailcirtes cirsmu ir garāka par 50 metriem.

19. Kailcirtes cirsma izvietoj tā, lai plānotās kailcirtes cirsma platība un to plānotajai kailcirtei piegulošo mežaudžu platība, kurās ir spēkā apliecinājums vai reģistrēts iesniegums koku ciršanai kailcirtē, kopā nepārsniedz šo noteikumu 15.punktā minēto maksimālo kailcirtes cirsmu platību.

20. Minimālais vecums, kāds kailcirtei piegulošajai atjaunotajai mežaudzei jāsasniedz, lai saskaņā ar Meža likuma 9.panta otrās daļas 1.punkta "b" apakšpunktu un 9.panta otrās daļas 3.punktu kailcirte būtu atļauta, ir trīs gadi. Sējot vai stādot atjaunotas mežaudzes ir vienu gadu vecas gadā, kad mežaudzi atzīst par atjaunotu. Atjaunotās mežaudzes vecumu nosaka pēc Meža valsts reģistra datiem.

21. Šo noteikumu 15.4.apakšpunktā minētajā gadījumā vai tad, ja īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, mikroliegumu un aizsargjoslu apsaimniekošanā speciālās tiesību normas nosaka mazāku maksimālo kailcirtes cirsma platību nekā šo noteikumu 15.1., 15.2. un 15.3.apakšpunktā noteiktā maksimālā kailcirtes cirsma platība, par plānotajai kailcirtei piegulošām mežaudzēm uzskatāmas mežaudzes, kas ar plānoto kailcirtes cirsmu saskaras vismaz vienā punktā.

22. Meža infrastruktūras objekti – autoceļš, dabiska brauktuve, grāvis un stiga, kā arī elektronisko sakaru tīklu gaisvadu līnijas, pazemes elektronisko sakaru tīklu līnijas un kabeļu kanalizācija, elektrisko tīklu gaisvadu līnijas ar nominālo spriegumu līdz 20 kilovoltiem, elektrisko tīklu kabeļu līnijas, siltumtīkli, ūdensvadu un kanalizācijas tīkli un gāzesvadi – nav uzskatāmi par atdalošu elementu kailcirtes cirsmu izvietojšanai vienā zemes vienībā.

23. Ja vienā nogabalā izvietoj vairākas kailcirtes cirsma un to kopējā platība pārsniedz šo noteikumu 15.punktā minēto maksimālo kailcirtes cirsma platību, minimālais attālums starp cirmām ir 90 metru.

24. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslā kailcirtes cirsmas plāno vienā nogabalā vai vairākos nogabalos, ja to meža tipi ietilpst vienā meža tipu grupā saskaņā ar normatīvajiem aktiem par Meža valsts reģistra informācijas apriti, ja vien cirmā nav apvienoti vairāki nogabali visā platībā pa to dabiskajām robežām, nepārsniedzot šo noteikumu 15.4.apakšpunktā minēto kailcirtes cirsmas maksimālo platību.

25. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslā kailcirtes cirsmas izvietotā, lai plānotajai kailcirtes cirsmai piegulošajās mežaudzēs pēc kailcirtes būtu pagājuši vismaz 10 gadi ar skuju kokiem atjaunotās mežaudzēs un vismaz pieci gadi ar lapu kokiem atjaunotās mežaudzēs.

VI. Koku ciršanas kārtība izlases cirtē

26. Ja izlases cirtes izpildes laikā mežaudzes šķērslaukums ir vienāds ar kritisko šķērslaukumu vai lielāks par to, bet cirsmas daļās, kas nav lielākas par 0,2 hektāriem, šķērslaukums kļūst mazāks par kritisko šķērslaukumu (turpmāk – atvērumi), izcirstos atvērumus neuzskata par kailcirti.

27. Izlases cirtes paņēmieni, ar kuru mežaudzes šķērslaukums tiek samazināts zem kritiskā šķērslaukuma, platībā, kura kopā ar šo noteikumu 18.punktā minētajām mežaudzēm pārsniedz šo noteikumu 15.punktā minēto cirsmas platību, atļauts tad, kad cirmā zem mežaudzes vainagu klāja augošo meža tipam atbilstošas koku sugas koku skaits atbilst atjaunotas mežaudzes kritērijiem saskaņā ar normatīvajiem aktiem par meža atjaunošanu un to vidējais augstums sasniedzis lapu kokiem vismaz vienu metru, bet skuju kokiem vismaz 0,5 metrus.

28. Ja mežaudzi saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir aizliegts nocirst kailcirtē, kokus izlases cirtē cērt šādi:

28.1. silā, mētrājā, lānā, grīnī, slapjajā mētrājā, viršu ārenī, viršu kūdrenī, mētru ārenī, mētru kūdrenī un damaksnī:

28.1.1. ja mežaudzē zem vainagu klāja, rēķinot uz cirsmas hektāru, aug vismaz 1000 vismaz vienu metru augstas nākamās paaudzes priedes, mežaudzes šķērslaukumu nesamazina zem kritiskā šķērslaukuma;

28.1.2. ja mežaudzē zem vainagu klāja nav šo noteikumu 28.1.1.apakšpunktā minētajiem kritērijiem atbilstošu nākamās paaudzes koku, mežaudzes šķērslaukumu nesamazina zem kritiskā šķērslaukuma, kas reizināts ar koeficientu 1,5;

28.2. pārējos gadījumos mežaudzes šķērslaukumu nesamazina zem kritiskā šķērslaukuma, kas reizināts ar koeficientu 1,5;

28.3. lai veicinātu meža atjaunošanos un atsegtu saules gaismu nākamās paaudzes kokiem, mežaudzē pēc iespējas veido atvērumus;

28.4. nosakot mežaudzes šķērslaukumu, ieskaita visus kokus, kuru augstums ir vismaz 12 metru.

VII. Neproduktīvas mežaudzes atzīšanas un ciršanas kārtība

29. Par neproduktīvu atzīst:

29.1. priežu, egļu vai bērzu mežaudzi, kurā pēc 40 gadu sasniegšanas apses, baltalkšņa, blīgzņas un citu vītolu piemistrojums ir lielāks par 40 procentiem no kopējās mežaudzes krājas;

29.2. priežu mežaudzi, kurā pēc 70 gadu sasniegšanas bērza, baltalkšņa, blīgzņas un citu vītolu piemistrojums ir lielāks par 40 procentiem no kopējās mežaudzes krājas;

29.3. egļu mežaudzi 30 līdz 60 gadu vecumā ar vismaz 80 procentu egļu īpatsvaru no koksnes krājas, ja mežaudze vienlaikus atbilst šādiem nosacījumiem:

29.3.1. pēdējo piecu gadu vidējais vienas gadskārtas platums mežaudzes vidējam kokam pēc caurmēra ir mazāks par diviem milimetriem;

29.3.2. koka caurmēra un pēdējo piecu gadskārtu vidējā platuma lineārās sakarības koeficients, kas raksturo mežaudzes strukturēšanos (regresijas koeficients), nav lielāks par 0,30;

29.3.3. sakarības rādītājs, kas raksturo koksnes pieauguma atšķirības vienāda caurmēra kokiem (korelācijas koeficients), nav lielāks par 0,60;

29.4. mežaudzi līdz sešu metru augstumam, kurā vairāk nekā 60 procentu koku ir meža dzīvnieku, kaitēkļu, stumbra vai sakņu slimību bojāti;

29.5. galvenās cirtes vecumu vai caurmēru nesasnējušu šo noteikumu 38.punktā minētu mežaudzi, ko cērt saskaņā ar Meža likuma 11.pantā noteikto kārtību.

30. Šo noteikumu 29.3.apakšpunktā minētās mežaudzes atbilstību neproduktīvas mežaudzes kritērijiem nosaka šādi:

30.1. mērījumus veic viena nogabala robežās;

30.2. atkarībā no attiecīgā nogabala platības ierīko noteiktu mērījumu punktu skaitu (4.pielikums);

30.3. mērījumu punktus vienmērīgi izvieto uz nogabala garākās diagonāles;

30.4. ja mērījumu punkts apvidū iekrīt mežaudzei neraksturīgā vietā (piemēram, purvā, tērcē, laucē, uz ceļa, dabiskās brauktuves vai tehnoloģiskajā koridorā) vai tuvāk par 10 metriem no mežmalas, to ierīko ārpus šīs platības pēc iespējas tuvāk diagonālei;

30.5. katrā mērījumu punktā centra kokam un tuvākajiem četriem pirmā stāva kokiem 1,3 metru augstumā virs sakņu kakla nosaka pēdējo piecu gadskārtu kopējo platumu ar viena milimetra precizitāti, kā arī koku stumbra caurmēru ar viena centimetra precizitāti;

30.6. mērījumu kokus atzīmē ar krāsu vai lenti;

30.7. mērījumu rezultātus apkopo šo noteikumu 8.pielikumā ietvertajā egļu mežaudzes atbilstības neproduktīvas mežaudzes kritērijiem noteikšanas veidlapā un aprēķina mežaudzes atbilstību neproduktīvas mežaudzes kritērijiem.

31. Strīda gadījumā šo noteikumu 29.1. un 29.2.apakšpunktā minētās mežaudzes atbilstību neproduktīvas mežaudzes kritērijiem nosaka, uzņemot visus mežaudzes pirmā stāva kokus.

32. Par neproduktīvām nav atzīstamas šo noteikumu 29.1. un 29.2.apakšpunktā minētās mežaudzes, kas atrodas:

32.1. virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās 50 metru platā joslā gar virszemes ūdensobjektu. Ja aizsargjosla ir šaurāka par 50 metriem, – visā aizsargjoslas platumā;

32.2. īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, izņemot Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu;

32.3. mežu aizsargjoslās ap pilsētām;

32.4. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā.

33. Šo noteikumu 29.3.apakšpunktā minētās mežaudzes īpaši aizsargājamās dabas teritorijās var atzīt par neproduktīvām, ja šo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumos nav noteikts citādi.

34. Šo noteikumu 29.1., 29.2. un 29.3.apakšpunktā minētajās mežaudzēs ievēro kailcirtes maksimālās platības ierobežojumus un kailcirtes cirsmu izvietošanas nosacījumus.

VIII. Sauso, vēja gāzto, slimību inficēto, kaitēkļu invadēto vai citādi bojāto koku ciršanas kārtība

35. Koka bojājums ir koka augtspējas pilnīgs vai daļējs zudums. Bojājumi, kuru dēļ koku augtspēja nav zudusi un ir paredzams, ka koka augtspēja salīdzinājumā ar stāvokli bojājuma konstatēšanas brīdī uzlabosies, nav uzskatāmi par koka bojājumiem šo noteikumu izpratnē. Koki, kuru augtspēja nav pilnīgi vai daļēji zudusi, uzskatāmi par augtspējīgiem.

36. Par koku, kura augtspēja ir pilnīgi vai daļēji zudusi, atzīstams:

36.1. stumbra kaitēkļu invadēts koks ar invāzijas pazīmēm – redzamiem ieskreju caurumiņiem un koksnes vai mizas grauzuma miltiem, kas uzkrājušies stumbra lejasdaļā ap sakņu kaklu;

36.2. koks, kam sakņu un stumbra trapes dēļ uz stumbra vai saknēm ir izveidojušies sēņu augļķermeņi vai konstatētas citas trapes pazīmes;

36.3. priežu mizas rūsas jeb sveķu vēža inficēta priede, kurai slimības dēļ radusies brūce atrodas zemāk par vainaga augšējo trešdaļu;

36.4. egle, kurai konstatēti mizas bojājumi, ja brūces platums ir lielāks par vienu ceturto daļu no stumbra apkārtmēra bojājuma vietā;

36.5. koks, kam dažādu bojājumu (izņemot skujugraužu un lapgraužu kaitēkļu bojājumus) radīta vainaga defoliācija (atlapošāns) vai dehromācija (dzeltēšana) ir lielāka par 60 procentiem no vainaga;

36.6. koks ar lauztu stumbru;

36.7. slīps vai noliekts koks (koks, kura galotne ir pastāvīgi novirzījies no vertikālās ass vairāk par 40 grādiem vai stumbra apakšējā trešdaļa – vairāk par 20 grādiem);

36.8. koks, kurš atrodas zem valdaudzes (mežaudzes koki ar lielāko koksnes krāju, kuru augstums no to vidējā augstuma neatšķiras vairāk par 10 procentiem) vainagu klāja un kura vainags ir pilnīgi vai daļēji atmiris;

36.9. gāzts koks (koks, kura sakņu sistēma ir izcelta no augsnes);

36.10. sauss koks (koks bez zaļas lapotnes (vasas) ar sausu, nedzīvu lūksni. Koks, kam ir pilnīgi vai daļēji nokritusi miza. Sauso koku celmi nesulojas un nesveķo).

37. Šo noteikumu 36.7.apakšpunktu neattiecina uz kokiem Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā.

38. Mežaudzi, kurā augtspējīgo koku šķērslaukums ir mazāks par kritisko šķērslaukumu, cērt sanitārajā cirtē vienlaidus veidā saskaņā ar Meža likuma 11.pantā noteikto kārtību neatkarīgi no šo noteikumu 36.punktā minēto koku esības mežaudzē.

39. Ja Meža likuma 12.panta pirmās daļas 3.punktā noteiktajā kārtībā cērt sausus un gāztos kokus mežaudzē, kuras augtspējīgo koku šķērslaukums ir lielāks par kritisko šķērslaukumu, katru gadu pirms koku ciršanas uzsākšanas meža īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākums ir par koku ciršanu paziņot Valsts meža dienestam. Paziņojumā norāda zemes vienības kadastra apzīmējumu, kvartāla numuru, nogabala numuru un plānoto ciršanas apjomu. Meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs ir atbildīgs par sniegtā paziņojuma saturu un veikto saimniecisko darbību pēc paziņojuma sniegšanas. Cērtot kokus, saglabā šo noteikumu 55.punktā minētos bioloģiski nozīmīgos meža struktūras elementus, ja tādi ir.

40. Ja zemes vienībā nav veikta meža inventarizācija, šo noteikumu 39.punktā minētā kārtība netiek piemērota un sauso un gāzto koku ciršanai nepieciešams saņemt apliecinājumu no Valsts meža dienesta.

IX. Koku ciršanas kārtība ainavu cirtē

41. Ainavu cirti cērt:

- 41.1. meža ainavisko vērtību atsegšanai un uzturēšanai;
- 41.2. dabas un kultūrvēstures objektu atsegšanai;
- 41.3. skatu perspektīvu atbrīvošanai un ainaviski vērtīgu skatu veidošanai un kopšanai;
- 41.4. pameža un paaugas retināšanai caurredzamības iegūšanai;
- 41.5. mežmalu veidošanai;
- 41.6. mozaikveida ainavas atjaunošanai un uzturēšanai.

42. Ainavu cirti dabas un kultūrvēstures objektu un ēku atsegšanai cērt mežā cilvēku bieži apmeklētās vai apmeklējumiem plānotās vietās, kurās jāatsedz skats uz īpaši vērtīgiem dabas (piemēram, īpatnēji koki, reljefa pacēlumi vai nolaidumi, ezeri, upes, laukakmeņi) un kultūrvēstures (piemēram, kādreizējās kara laika ierakumu pēdas) objektiem mežā. Saglabā kokus un krūmus, kuru vainagu dimensija netraucē ainavas elementu saskatāmību un pieejamību.

43. Ainavu cirti meža ainavisko vērtību atsegšanai un uzturēšanai cērt teritorijās ar lielu pašreizējo vai plānoto antropogēno slodzi, mežaparkos, meža aizsargjoslās ap pilsētām un ap ainaviskiem ceļiem. Meža ainavisko vērtību atsegšanai un uzturēšanai:

- 43.1. atsedz ainaviski izteiksmīgākos un dekoratīvākos kokus un krūmus;
- 43.2. atsedz ainaviski vērtīgus pašreizējos vai veidojamos skatus;
- 43.3. veido apmeklētājiem vieglāk pieejamu mežu, izcērtot pameža kokus un krūmus, bet saglabājot ainaviski izteiksmīgākos krūmus;
- 43.4. saglabā iespējami daudzveidīgāku koku sugu sastāvu un meža struktūru;
- 43.5. veido pārejas joslas starp mežu un izcirtumu, atstājot dažus kokus un krūmus vai to pudurus;

44. Cērtot kokus skatu perspektīvu veidošanai:

- 44.1. identificē vērtīgus skatu punktus un skatu perspektīvas tā, lai skatu punkts (piemēram, autoceļš, izziņas taka, tilts, putnu vērošanas tornis) neatrastos tālāk par 200 metriem no mežaudzes, kurā veic ainavu cirti;
- 44.2. izcērt kokus un krūmus, kas aizsedz skatu perspektīvu, bet ne vairāk kā 0,2 hektāru platībā, un izcirstos atvērumus neizdala atsevišķi no mežaudzes;
- 44.3. izcirsto skatu perspektīvu uztur tīru no kokiem un krūmiem.

45. Kokus ainavu cirtē cērt, ja tā atbilst vismaz vienam no šādiem nosacījumiem:

- 45.1. ainavu cirte paredzēta īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plānā un:
 - 45.1.1. tajā noteikts ainavu cirtes mērķis, intensitāte un platība;
 - 45.1.2. plānotās skatu perspektīvas un skatu punkti attēloti meža zemju plānā;

45.2. ainavu cirte paredzēta meža apsaimniekošanas plānā un:

45.2.1. tajā noteikts ainavu cirtes mērķis, intensitāte un platība;

45.2.2. plānotās skatu perspektīvas un skatu punkti attēloti meža zemju plānā;

45.2.3. tā saskaņota ar ainavu arhitektu;

45.3. vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentos, kas nosaka ainaviski vērtīgu teritoriju izmantošanu, ainavu cirte paredzēta zemes vienības līmenī, un tajā attēlotas plānotās skatu perspektīvas un skatu punkti.

46. Ja īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plānā paredzētā ainavu cirte neatbilst šo noteikumu 45.1.1. un 45.1.2.apakšpunktā minētajiem nosacījumiem, koku ciršanu ainavu cirtē saskaņo ar Dabas aizsardzības pārvaldi šo noteikumu 79.4.apakšpunktā noteiktajā kārtībā.

47. Paredzot ainavu cirti meža apsaimniekošanas plānā vai vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentos īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai mikroliegumā, to saskaņo ar Dabas aizsardzības pārvaldi, ja vien ainavu cirte nav paredzēta īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plānā.

48. Šo noteikumu 45.punktā minētos nosacījumus nepiemēro, ja ainavu cirtē mežaudzes šķērslaukums netiek samazināts zem minimālā šķērslaukuma vai ja ainavu cirtes cirsmas platība nepārsniedz vienu hektāru un mežaudzes šķērslaukumu nesamazina zem kritiskā šķērslaukuma, īpaši aizsargājamās dabas teritorijās saskaņojot ar Dabas aizsardzības pārvaldi šo noteikumu 79.4.apakšpunktā minētajā kārtībā.

49. Ainavu cirti aizliegts cirst Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes krasta kāpu aizsargjoslā, aizsargjoslās gar purviem un mikroliegumu buferzonās.

50. Ainavu cirtē šo noteikumu XI nodaļā minētās prasības un meža atjaunošanas prasības piemēro tiktāl, ciktāl tās nav pretrunā ar cirtes izpildes mērķi.

X. Koku ciršanas kārtība atmežošanas cirtē

51. Atmežošanas cirtē kokus cērt, ja persona ir saņēmusi kompetentas institūcijas izdotu administratīvo aktu, kas tai piešķir tiesības veikt mežā būvniecību, iegūt derīgos izrakteņus, ierīkot lauksaimniecībā izmantojamo zemi vai atjaunot īpaši aizsargājamo biotopu.

52. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā atmežošanas cirtē izcērt tikai tos kokus, kas būvniecības dokumentācijā norādīti kā izcērtamie koki.

53. Atmežošanas cirtē nepiemēro šo noteikumu XI nodaļā minētās prasības.

XI. Dabas aizsardzības prasības koku ciršanai

54. Cērtot kokus, saglabā šādus augošus kokus:

54.1. rēķinot uz cirsmas hektāru, vismaz piecus ekoloģiskos kokus – augtspējīgus iepriekšējās paaudzes kokus – vai, ja tādu nav, – augtspējīgus kokus, kuru caurmērs lielāks par valdošās koku sugas koku vidējo caurmēru nogabalā. Ieteicams vispirms izvēlēties ozolus, liepas, priedes, ošus, gobas, vīksnas, kļavas, melnalkšņus, apses un bērzus, kā arī, ja tādi ir, kokus ar deguma rētām;

54.2. kokus ar lielām (vairāk nekā 50 centimetru diametrā) putnu ligzdām, ja tādi ir, kā arī koku rindu un pamežu ap tiem;

54.3. dobumainus kokus, kuru dobuma diametrs ir lielāks par 10 centimetriem, ja tādi ir.

55. Ja cirmsā ir sausi koki, tos cērtot, saglabā vismaz četrus (rēķinot uz cirmsas hektāru) resnākos kritušus, nolauztus vai stāvošus sausus kokus, vīspirms izvēloties tos, kuru diametrs 1,3 metru augstumā no sakņu kakla vai lūzuma vietā, ja tā ir zem 1,3 metru augstuma no sakņu kakla, ir lielāks par 50 centimetriem.

56. Cērtot kokus, saglabā visu apaugumu ap avotiem un avoksnājiem un mikroieplakās (reljefa pazeminājumos ar izteikti palielinātu mitrumu un raksturīgu veģetāciju).

57. Saglabā koku, pie kura ir izveidots skudru pūznis.

58. Ja saskaņā ar šo noteikumu 54.2 un 54.3.apakšpunktu un 56., 57. un 61.punktu saglabātie koki ir augtspējīgi mežaudzes pirmā stāva koki, tos ieskaita šo noteikumu 54.1.apakšpunktā minēto ekoloģisko koku skaitā.

59. Šo noteikumu 54., 56. un 57.punktā minētos kokus un 55.punktā minētos sausus stāvošos kokus nesaglabā ekspluatācijas aizsargjoslās.

60. Galvenajā cirtē un kopšanas cirtē tādā apjomā, kas neapdraud darba drošību un ļauj nodrošināt meža atjaunošanu, saglabā mežābeles, kadiķus un citu vietējo sugu pameža kokus un krūmus.

61. Gravā (vismaz 15 metru dziļa un 10 metru plata ūdens erozijas veidota gultne, kuras nogāzes slīpums ir vismaz 30 grādu) un mežmalā (pārejas josla no meža uz lauksaimniecībā izmantojamo zemi, ūdenstilpi, purvu, lauci vai pārplūstošu klajumu (kuri lielāki par diviem hektāriem), kuras platums nav mazāks par pusi no pirmā stāva vidējā koka augstuma) saglabā daļēju apaugumu tādā apjomā, kas netraucē meža atjaunošanu, darba aizsardzības prasību ievērošanu, kā arī tūrisma objektu un atpūtas vietu ierīkošanu.

62. Par 30 gadiem vecākās skuju koku mežaudzēs ar lapu koku piemistrojumu kopšanas cirtē saglabā meža tipiēm atbilstošu lapu koku sugu piemistrojumu vismaz piecu procentu apjomā no mežaudzes sastāva.

63. Kokmateriālus pieved tā, lai nebojātu avotaines, skudru pūžņu kolonijas, ģeomorfoloģiskos veidojumus, kritušus sausus kokus, kas resnāki par 50 centimetriem, un šo noteikumu 55.punktā minētos saglabājamus kokus. Ja, nešķērsojot saglabājamo kritušo sauso koku, treilēšanas ceļu nav iespējams izveidot, kritušo sauso koku saudzīgi pārvieto.

64. Ja abiotisku vai biotisku faktoru ietekmē vai saskaņā ar situāciju mežā šo noteikumu 38.punktā minētajā gadījumā nav iespējams izpildīt šo noteikumu 54.1.apakšpunktā minētās prasības, meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs iesniedz Valsts meža dienestā iesniegumu. Pamatojoties uz minēto iesniegumu un gūtajiem rezultātiem pēc platības pārbaudes dabā, Valsts meža dienests nosaka atšķirīgus nosacījumus.

65. Kailcirte aizliegta:

65.1. meža puduros (meža platība, kura mazāka par hektāru un kura atrodas vismaz 500 metru attālumā no citas meža platības, kas lielāka par hektāru). Cērtot kokus, saglabā pamežu tādā apjomā, kas netraucē darba aizsardzības prasību ievērošanu, meža atjaunošanu, kā arī tūrisma objektu un atpūtas vietu ierīkošanu;

65.2. mežaudzēs, kur valdošā koku suga ir ozols, liepa, kļava, goba, vīksna vai skābardis;

65.3. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslā sausās minerālaugsnēs augošās priežu mežaudzēs (priedes veido vairāk nekā 80 procentu no mežaudzes šķērslaukuma);

65.4. mežaudzēs ūdensteču un ūdenstilpju palienēs – ielejas daļā, kura periodiski applūst un kurā ir palienei raksturīgā veģetācija;

65.5. purvu aizsargjoslās;

65.6. ezeru salās un purvu salās;

65.7. pilsētas teritorijā.

66. Ja īpaši aizsargājamā dabas teritorijā cita cirte plānota dabas vērtību saglabāšanai, to saskaņo ar Dabas aizsardzības pārvaldi šo noteikumu 79.4.apakšpunktā noteiktajā kārtībā, ja vien tā nav paredzēta īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plānā.

XII. Cirsmu sagatavošanas kārtība

67. Cirsmā ir viens vai vairāki meža nogabali vai to daļas, kas savstarpēji robežojas un kuros veic vai plāno veikt koku ciršanu.

68. Ja cirtes rezultātā mežaudzes vai tās daļas šķērslaukums samazinās zem kritiskā šķērslaukuma, izņemot gadījumu, ja izlases cirtē veido 0,2 hektāru un mazākus atvērumus, cirsmu apvidū atzīmē tā, lai cirsmas robežas ir skaidri redzamas. Par skaidri redzamu cirsmas robežu apvidū ir uzskatāma mežaudze līdz 20 gadu vecumam, izcirtums, zeme, kuras zemes lietošanas veids nav mežs, robežstīga, meža infrastruktūras objekts vai apvidū ar krāsu, lenti vai vizūrstīgu iezīmēta cirsmas robeža.

69. Meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs cirsmas skices sagatavotājam uzrāda zemes vienības ārējo robežu vai robežposmus plānotās cirsmas tiešā tuvumā. Ja zemes vienības ārējā robeža (robežzīmes, robežstīgas) šo noteikumu 68.punktā minētās cirsmas tiešā tuvumā mežā nav saglabājusies vai nav ierīkota atbilstoši normatīvajiem aktiem par zemes kadastrālo uzmērīšanu, meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs pirms cirsmas skices sagatavošanas atjauno robežu atbilstoši normatīvajiem aktiem par zemes kadastrālo uzmērīšanu.

70. Šo noteikumu 68.punktā minētajai cirsmai sagatavo cirsmas skici. Cirsmas skice ietver:

70.1. administratīvās teritorijas nosaukumu un īpašuma nosaukumu (ja īpašumam ir piešķirts nosaukums);

70.2. zemes vienības kadastra apzīmējumu;

70.3. norādi par ziemeļu virzienu;

70.4. cirsmas robežas kontūras novietojumu un, ja cirsmas robežas posms sakrīt ar zemes vienības robežu vai ir tās tiešā tuvumā, arī zemes vienības robežposma ar robežpunktu numuriem vai koordinātām, kas norādītas Latvijas 1992.gada ģeodēzisko koordinātu sistēmā, attēlojumu (mērogs 1 : 10 000, 1 : 5000 vai 1 : 2000);

70.5. piesaisti pie kvartālstīgas, zemes vienības robežzīmes, trases, grāvja, izcirtuma, meža infrastruktūras objekta krustpunkta vai cirsmas virsotņu koordinātām, kas norādītas Latvijas 1992.gada ģeodēzisko koordinātu sistēmā (līdz metra precizitātei);

70.6. zemes īpašnieka vai tiesiskā valdītāja vārdu, uzvārdu un parakstu, datumu un apliecinājumu, ka cirsmas robeža apvidū ir zināma un zemes vienības robežzīmes un robežstīgas apvidū ir ierīkotas un uzturētas atbilstoši normatīvajiem aktiem par zemes kadastrālo uzmērīšanu.

71. Cirsmas platību nosaka ar precizitāti $\pm 0,1 \times \sqrt{S}$, kur S – cirsmas platība hektāros.

72. Ja bojājumu dēļ (piemēram, vējgāzes, vējlauzes vai snieglauzes dēļ) pirms ciršanas uzsākšanas cirsmas platību nav iespējams uzmērīt, meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs cirsmu norobežojošos augošos kokus iezīmē ar krāsu vai lenti. Izcirsto platību uzmēra un skici sagatavo pēc cirsmas izstrādes. Skici pievieno pārskatam par koku

ciršanu.

73. Meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs ir atbildīgs par to, lai cirsmas robeža atbilstu Valsts meža dienestā iesniegtajai cirsmas skicei.

XIII. Kārtība, kādā izsniedzams apliecinājums koku ciršanai un tā derīguma termiņš

74. Valsts meža dienests meža īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam, vai tā pilnvarotajai personai, kā arī energoapgādes komersantam, ja tam saskaņā ar Enerģētikas likuma 19.panta 1.¹ daļu ir tiesības saskaņošanas procedūru ar zemes īpašnieku aizstāt ar zemes īpašnieka informēšanu, apliecinājumu izsniedz, pamatojoties uz meža īpašnieka vai tiesiskā valdītāja, vai tā pilnvarotas personas, vai energoapgādes komersanta iesniegumu.

75. Iesniegumu Valsts meža dienestā iesniedz:

75.1. klātienē;

75.2. pa pastu;

75.3. elektroniska dokumenta formā;

75.4. tiešsaistes veidā Meža valsts reģistrā, noslēdzot vienošanos ar Valsts meža dienestu par datu apmaiņu elektroniskā veidā.

76. Iesniegumā apliecinājuma saņemšanai norāda šādu informāciju:

76.1. iesnieguma iesniedzēja – fiziskas personas vārdu, uzvārdu, personas kodu un deklarētās dzīvesvietas adresi vai juridiskas personas nosaukumu, adresi un reģistrācijas numuru;

76.2. pilnvarotās personas vārdu, uzvārdu, personas kodu, deklarētās dzīvesvietas adresi, pilnvaras numuru, izdošanas datumu un iestādi, kas izdevusi pilnvaru, ja iesnieguma iesniedzējs nav meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs;

76.3. īpašuma vai tiesiskā valdījuma nosaukumu un zemes vienības kadastra apzīmējumu;

76.4. cirtes veidu, cirtes izpildes veidu, cirsmas numuru (saistībā ar iesniegumu), kvartāla numuru, nogabala numuru, izcērtamo platību (ha), plānoto izcērtamo koksnes apjomu (m³) (pēc meža inventarizācijas datiem vai cirsmas novērtējuma);

76.5. norādi par to, vai mežaudzes šķērslaukums tiks vai netiks samazināts zem kritiskā šķērslaukuma, ja plānota galvenā cirte izlases veidā;

76.6. norādi par bojājuma cēloni, ja plānota sanitārā cirte;

76.7. norādi par apliecinājuma saņemšanas veidu:

76.7.1. iestādē;

76.7.2. elektroniska dokumenta formā uz iesnieguma iesniedzēja norādīto e-pasta adresi;

76.7.3. elektroniska paziņojuma veidā Meža valsts reģistrā, ievērojot noslēgto vienošanos par datu apmaiņu elektroniskā veidā;

76.7.4. Valsts meža dienesta tīmekļa vietnē.

77. Iesniegumam pievieno:

77.1. cirsmas skici, ja cirtes rezultātā mežaudzes šķērslaukums tiek samazināts zem kritiskā šķērslaukuma. Cirsmas skici var iesniegt arī elektroniski saskaņā ar normatīvajos aktos par Meža valsts reģistra informācijas apriti noteiktajiem nosacījumiem meža digitālo kartogrāfisko materiālu sagatavošanai;

77.2. valdošās koku sugas pirmā stāva koku caurmēra uzmērīšanas rezultātus (9. vai 10.pielikums), ja plānota koku ciršana galvenajā cirtē pēc caurmēra;

77.3. paaugas pārbaudes rezultātus (11.pielikums), ja platībā, kas pārsniedz maksimālo kailcirtes platību, plānots izlases cirtes paņēmieni, kuru izmantojot mežaudzes šķērslaukums tiks samazināts zem kritiskā šķērslaukuma;

77.4. egļu mežaudzes atbilstības neproduktīvas mežaudzes kritērijiem noteikšanas mērījumus (8.pielikums) šo noteikumu 29.3.apakšpunktā minētajā gadījumā;

77.5. kompetentas institūcijas izdotu Meža likuma 41.pantā minēto administratīvo aktu, ja plānota atmežošanas cirte;

77.6. mežaudzē zem vainagu klāja izveidojušos nākamās paaudzes koku mērījumus (12.pielikums), ja plānota šo noteikumu 28.1.1.apakšpunktā minētā cirte;

77.7. pilnvaru vai pilnvaras atvasinājumu, kas noformēts atbilstoši Dokumentu juridiskā spēka likumam, ja iesnieguma iesniedzējs ir meža īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pilnvarotā persona.

78. Ja sanitārā cirte plānota zemes vienībā, kurā nav veikta meža inventarizācija, iesniegumam pievieno:

78.1. zemes vienības situācijas plānu, apvienoto zemes robežu, situācijas un apgrūtinājuma plānu vai zemes robežu plānu, ja tajā attēlotas zemes lietošanas veidu kontūras, ar iezīmētu platību, kurā tiks veikta sanitārā cirte;

78.2. atbilstoši šo noteikumu 70.punktam sagatavotu cirsmas skici, ja sanitārā cirte plānota vienlaidus (mežaudzes šķērslaukums tiek samazināts zem kritiskā šķērslaukuma);

78.3. tiesisko valdījumu apliecināšanas dokumenta kopiju, ja īpašuma tiesības nav nostiprinātas zemesgrāmatā, izņemot gadījumu, ja tiesiskā valdījuma ieguvēja ir valsts. Īpašuma atsavināšanas līgums šo noteikumu izpratnē nav uzskatāms par tiesisko valdījumu apliecināšanu dokumentu.

79. Pirms lēmuma pieņemšanas par apliecinājuma izsniegšanu vai atteikumu izsniegt apliecinājumu Valsts meža dienests pārbauda iesniegto informāciju un:

79.1. veic pārbaudi mežā, ja tas nepieciešams iesniegtās informācijas pārbaudei vai precizēšanai;

79.2. pārbauda, vai meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs normatīvajos aktos noteiktajā termiņā ir samaksājis naudas sodu par meža apsaimniekošanas un izmantošanas noteikumu pārkāpumiem, par ko lēmums stāties spēkā pēc 2012.gada 1.janvāra, un atlīdzinājis mežam nodarītos zaudējumus, par ko tiesas spriedums stāties spēkā pēc 2012.gada 1.janvāra, izņemot gadījumu, ja plānota sanitārā cirte;

79.3. pārbauda, vai visos zemes vienībā esošajos nogabalos meža inventarizācija ir veikta pirms mazāk nekā 20 gadiem;

79.4. pieprasa citu institūciju atzinumus, ja tas nepieciešams informācijas iegūšanai par attiecīgās institūcijas kompetences jomu. Institūcija atzinumu sniedz 10 darbdienu laikā pēc Valsts meža dienesta pieprasījuma saņemšanas. Ja institūcija 10 darbdienu laikā nesniedz atzinumu vai citu informāciju par apliecinājuma izsniegšanu, apliecinājuma izsniegšanu uzskata par saskaņotu.

80. Šo noteikumu 79.1.apakšpunktā minēto pārbaudi veic normatīvajos aktos par meža inventarizāciju noteiktajā kārtībā vai saskaņā ar šo noteikumu 4., 5., 12. un 30.punktu.

81. Apliecinājumu izsniedz:

81.1. elektroniska vai papīra dokumenta formā ar Valsts meža dienesta amatpersonas parakstu (13.pielikums);

81.2. elektroniska ieraksta veidā Meža valsts reģistrā saskaņā ar noslēgto vienošanos par datu apmaiņu elektroniskā veidā;

81.3. Valsts meža dienesta tīmekļa vietnes publiskajā reģistrā, kam ir publiska ticamība.

82. Lēmumu par apliecinājuma izsniegšanu vai par atteikumu izsniegt apliecinājumu pieņem mēneša laikā.

83. Valsts meža dienesta lēmumu var apstrīdēt un pārsūdzēt Valsts meža dienesta likuma 10.pantā noteiktajā kārtībā.

84. Apliecinājums ir derīgs:

84.1. cērtot kokus sanitārajā cirtē, – divus kalendāra gadus no tā izsniegšanas gada. Valsts meža dienests var noteikt īsāku apliecinājuma derīguma termiņu, izvērtējot konkrētās mežaudzes sanitāro stāvokli, ja tas nepieciešams apkārtējo mežaudžu aizsardzībai;

84.2. cērtot kokus pārējās cirtēs, – trīs kalendāra gadus no tā izsniegšanas gada.

85. Ja pirms apliecinājuma izsniegšanas ir zināms, ka apliecinājuma darbības laikā mainās tiesiskie apstākļi (piemēram, īpaši aizsargājamā dabas teritorijā mežaudze sasniegusi vecumu, pēc kura koku ciršana ir aizliegta), Valsts meža dienests nosaka īsāku apliecinājuma derīguma termiņu, nekā minēts šo noteikumu 84.punktā. Meža inventarizācijas derīguma termiņa izbeigšanās apliecinājuma darbības laikā nav uzskatāma par tiesisko apstākļu maiņu.

86. Pēc meža īpašnieka vai tiesiskā valdītāja, vai tā pilnvarotas personas rakstiska iesnieguma vai gadījumā, ja apliecinājuma darbības laikā mainās tiesiskie apstākļi, Valsts meža dienests ir tiesīgs pieņemt lēmumu par apliecinājuma atcelšanu.

87. Apliecinājums zaudē spēku pirms tajā norādītā termiņa, ja meža īpašnieka vai tiesiskā valdītāja iesniegtajā pārskatā ir norāde, ka cirsmā ir pabeigta.

XIV. Noslēguma jautājumi

88. Līdz 2016.gada 1.janvārim, administrējot koku ciršanas apjomu galvenajā cirtē valsts mežos, izlases cirtē uz konkrēto gadu attiecināmo cirsmas izcērtamo platību aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$S_{izc.} = \frac{M_{izc.}}{M_s} \times S_{cirs.}, \text{ kur}$$

$S_{izc.}$ – konkrētajā gadā cirsmas izcērtamā platība (hektāros);

$M_{izc.}$ – konkrētajā gadā mežaudzes izcērtamā krāja (kubikmetros);

M_s – mežaudzes krāja pirms cirtes uzsākšanas (kubikmetros);

$S_{cirs.}$ – cirsmas kopējā platība (hektāros).

89. Koku ciršana, kurai apliecinājums izsniegts pirms šo noteikumu spēkā stāšanās, pabeidzama atbilstoši to

normatīvo aktu prasībām, kuri bija spēkā apliecinājuma izsniegšanas laikā.

90. Ja iesniegums apliecinājuma saņemšanai Valsts meža dienestā iesniegts līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai, cirsēm, kas neatbilst šo noteikumu 15. un 16.punktam, piemēro šādus nosacījumus:

90.1. purvājā, niedrājā, dumbrājā un lieknajā kailcirtes cirsmas maksimālais platums ir 50 metru;

90.2. ja purvājā un niedrājā atstāj ne mazāk kā 30 priedes sēklinieku uz katru cirsmas platības hektāru, kailcirtes cirsmas maksimālais platums ir 100 metru;

90.3. grīnī, slapjajā mētrājā, slapjajā damaksnī, slapjajā vērī, slapjajā gāršā, viršu ārenī, mētru ārenī, šaurlapju ārenī, platlapju ārenī, viršu kūdrenī, mētru kūdrenī, šaurlapju kūdrenī, platlapju kūdrenī kailcirtes cirsmas maksimālais platums ir 100 metru;

90.4. šo noteikumu 90.1., 90.2. un 90.3.apakšpunktā minētajos meža tipos cirsēm var iekļaut mežaudzes silā, mētrājā, lānā, damaksnī, vērī un gāršā, ja visā cirsēm tiek ievērots šo noteikumu 90.1., 90.2. un 90.3.apakšpunktā noteiktais kailcirtes cirsmas maksimālais platums;

90.5. nogabalos ar dažādu kailcirtes maksimālo platumu katrā nogabalā ievēro attiecīgo šo noteikumu 90.1., 90.2. un 90.3.apakšpunktā minēto kailcirtes cirsmas maksimālo platumu.

91. Noteikumi stājas spēkā 2013.gada 1.janvārī.

92. Noteikumu 76.7.4. un 81.3.apakšpunkts stājas spēkā 2015.gada 1.janvārī.

Ministru prezidents V.Dombrovskis

Zemkopības ministre L.Straujuma

1.pielikums
Ministru kabineta
2012.gada 18.decembra noteikumiem Nr.935

Mežaudzes pirmajā stāvā augošo koku minimālais šķērslaukums ($G_{min.}$) un kritiskais šķērslaukums ($G_{krit.}$) atkarībā no valdošās koku sugas un koku vidējā augstuma (kvadrātmetros uz hektāru)

Nr. p.k.	Koku vidējais augstums (m)	Valdošā koku suga											
		priede ¹		egle ² un citi skuju koki, izņemot priedi		bērzs, liepa		apse, melnalksnis, baltalksnis un citi šajā pielikumā neminēti lapu koki		ozols, vīksna, goba, kļava, dižskābardis, skābardis		osis	
		$G_{min.}$	$G_{krit.}$	$G_{min.}$	$G_{krit.}$	$G_{min.}$	$G_{krit.}$	$G_{min.}$	$G_{krit.}$	$G_{min.}$	$G_{krit.}$	$G_{min.}$	$G_{krit.}$
1.	12	13	7	11	6	8	4	10	5	9	5	7	4
2.	13	14	8	12	6	9	5	10	6	10	5	8	4
3.	14	14	8	12	7	10	5	11	6	10	6	8	5
4.	15	16	8	14	7	10	5	11	6	11	6	9	5
5.	16	17	8	15	7	11	6	12	6	12	6	10	5
6.	17	18	8	16	8	11	6	12	7	12	6	10	6
7.	18	19	8	17	8	12	6	13	7	14	7	11	6

8.	19	19	8	19	8	12	6	13	7	15	7	13	6
9.	20	20	9	20	8	13	6	14	8	16	7	13	6
10.	21	21	9	22	8	14	7	15	8	17	7	14	6
11.	22	21	9	23	9	14	7	16	8	17	8	14	6
12.	23	21	9	24	9	16	7	16	8	18	8	14	6
13.	24	21	9	24	9	16	7	18	9	18	8	14	7
14.	25	22	9	26	10	17	8	19	9	19	8	15	7
15.	26	22	9	26	10	17	8	19	9	20	8	15	7
16.	27	22	9	27	10	17	8	20	10	20	9	15	7
17.	28	22	9	28	10	18	8	21	10	21	9	16	7
18.	29	22	9	28	10	18	8	22	10	21	9	16	7
19.	30	22	9	29	10	19	8	22	10	22	9	16	7
20.	31	23	9	30	11	19	8	23	10	22	9	-	-
21.	32	23	9	30	11	20	9	23	10	22	9	-	-
22.	33	23	10	31	11	20	9	24	11	23	10	-	-
23.	34	23	10	31	11	21	9	24	11	23	10	-	-
24.	35 un vairāk	23	10	32	11	21	9	24	11	23	10	-	-

Piezīmes.

¹ Ja mežaudzi saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir aizliegts nocirst kailcirtē un mežaudzes vecums ir vismaz 70 gadu, mežaudzes minimālā šķērslaukuma skaitlisko vērtību reizina ar koeficientu 0,8.

² Egļu mežaudzēs, kurās egļu astoņzobu mizgrauža svaigi invadēto egļu apjoms ir lielāks par 20 % un egles ir vienmērīgi izkliedētas pa visu mežaudzi, mežaudzes kritiskā šķērslaukuma skaitlisko vērtību reizina ar koeficientu 1,5.

Zemkopības ministre L.Straujuma

2.pielikums
Ministru kabineta
2012.gada 18.decembra noteikumiem Nr.935

Mežaudzes pirmajā stāvā augošo koku skaits atbilstoši minimālajam šķērslaukumam ($N_{min.}$) un kritiskajam šķērslaukumam ($N_{krit.}$) atkarībā no valdošās koku sugas un koku vidējā augstuma (koki uz hektāru)

Nr. p.k.	Koku vidējais augstums (m)	Valdošā koku suga											
		priede		egle un citi skuju koki, izņemot priedi		bērzs, liepa		apse, melnalksnis, baltalksnis		ozols, vīksna, goba, kļava, dižskābardis, skābardis		osis	
		$N_{min.}$	$N_{krit.}$	$N_{min.}$	$N_{krit.}$	$N_{min.}$	$N_{krit.}$	$N_{min.}$	$N_{krit.}$	$N_{min.}$	$N_{krit.}$	$N_{min.}$	$N_{krit.}$
1.	1	3000	1000	2000	800	2000	800	2000	800	1500	500	1500	500
2.	2	2200	1000	1600	800	1500	800	1500	800	1500	500	1500	500
3.	3	2000	1000	1600	800	1300	800	1300	800	1500	500	1500	500
4.	4	1700	1000	1500	800	1300	800	1300	800	1500	500	1500	500
5.	5	1500	1000	1400	800	1300	800	1300	800	1500	500	1500	500
6.	6	1400	1000	1300	800	1300	800	1300	800	1500	500	1500	500
7.	7	1400	950	1300	800	1300	800	1200	750	1500	500	1500	500
8.	8	1300	900	1200	750	1200	750	1100	700	1500	450	1500	450
9.	9	1200	850	1200	750	1200	750	1000	650	1500	450	1500	450
10.	10	1100	750	1200	750	1200	750	900	600	1500	400	1500	400

11.	11	900	700	1100	700	1000	650	800	550	1500	400	1500	400
-----	----	-----	-----	------	-----	------	-----	-----	-----	------	-----	------	-----

Zemkopības ministre L.Straujuma

3.pielikums
Ministru kabineta
2012.gada 18.decembra noteikumiem Nr.935

Mežaudzes šķērslaukuma noteikšana, uzmērot koka caurmēru 1,3 metru augstumā virs sakņu kakla

Virsmēžniecība

Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs _____
(vārds, uzvārds /juridiskas personas nosaukums)

Adrese Tālruna numurs

Īpašuma nosaukums

Zemes vienības kadastra apzīmējums

Kvartāls Nogabals Apakšnogabals Platība (S), ha

Koka caurmērs (d), cm	Viena koka šķērslaukums (g), m ²	Koku skaits pa koku sugām (N _n)					Koku skaits (N)	Koku šķērslaukums (G _{kop.}), m ²
8	0,0050							
12	0,0113							
16	0,0201							
20	0,0314							
24	0,0452							
28	0,0616							
32	0,0804							
36	0,1018							
40	0,1257							
44	0,1521							
48	0,1810							
52	0,2124							
Kopā								
Mežaudzes šķērslaukums, m ² /ha		G = G _{kop} /S						

Valdošā koku suga

(pēc Meža valsts reģistra datiem)

Valdošās koku sugas vidējais augstums m

(pēc Meža valsts reģistra datiem)

Minimālais/kritiskais šķērslaukums G_{min.} m²/ha G_{krit.} m²/ha

(1.pielikums)

Faktiskais mežaudzes šķērslaukums G_{fakt.} m²/ha

Uzmērīja

(amats, vārds, uzvārds, paraksts*, datums*)

(amats, vārds, uzvārds, paraksts*, datums*)

Meža īpašnieks/

Elektroniskais vairotājs

(vārds, uzvārds, paraksts *)

Piezīme. * Dokumenta rekvizītus "paraksts" un "datums" neaizpilda, ja elektroniskais dokuments ir sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

Zemkopības ministre L.Straujuma

4.pielikums
Ministru kabineta
2012.gada 18.decembra noteikumiem Nr.935

Minimālais mērījumu punktu skaits atkarībā no nogabala platības

Nr. p.k.	Nogabala platība (ha)	Mērījumu punktu skaits	
		galvenās cirtes caurmēra noteikšanai	neproduktīvas egļu mežaudzes noteikšanai
1.	≤ 1,0	4	4
2.	1,1–2,0	6	4
3.	2,1–3,0	7	5
4.	3,1–4,0	9	5
5.	4,1–5,0	11	6
6.	5,1–6,0	12	6
7.	6,1–7,0	13	6
8.	7,1–8,0	14	6
9.	8,1–10,0	15	6
10.	10,1–15,0	16	7
11.	> 15,0	17	7

Zemkopības ministre L.Straujuma

5.pielikums
Ministru kabineta
2012.gada 18.decembra noteikumiem Nr.935

Parauglaukuma rādiuss, platība un koeficients (K) koku skaita aprēķināšanai

Koku vidējais augstums, m	Parauglaukuma rādiuss, m	Parauglaukuma platība, m ²	Koeficients koku skaita aprēķināšanai
līdz 3,0	2,82	25	400
3,1–6,0	3,99	50	200
6,1–11,9	5,64	100	100

Zemkopības ministre L.Straujuma

6.pielikums
Ministru kabineta
2012.gada 18.decembra noteikumiem Nr.935

Mežaudzes koku skaita noteikšana

Virsmežniecība _____
 Sagatavots 20 .gada _____
 Meža īpašnieks/tiesiskais valdītājs _____
 (vārds, uzvārds/juridiskas personas nosaukums)

Adrese _____ Tālruna numurs _____
 Īpašuma nosaukums _____
 Zemes vienības kadastra apzīmējums _____
 Kvartāls _____ Nogabals _____ Apakšnogabals _____ Platība (S), ha _____

Parauglaukuma Nr.	Uzskaitīti koki (n)				Koku skaits parauglaukumā (N)
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
Kopā (N _{kop.})					
Vidējais koku skaits parauglaukumā (N _{vid.})					
Faktiskais koku skaits uz 1 ha (N _{fakt.})					$N_{fakt} = N_{vid} \times K$

Valdošā koku suga _____
 (pēc Meža valsts reģistra datiem)
 Valdošās koku sugas vidējais augstums _____ m
 (pēc Meža valsts reģistra datiem)
 Minimālais/kritiskais koku skaits N_{min.} _____ koki/ha N_{krit.} _____ koki/ha
 (2.pielikums)

Uzmērīja _____
 (amats, vārds, uzvārds, paraksts*, datums*)

 (amats, vārds, uzvārds, paraksts*, datums*)
 Meža īpašnieks/
 tiesiskais valdītājs _____
 (vārds, uzvārds, paraksts*)

Piezīme. * Dokumenta rekvizītus "paraksts" un "datums" neaizpilda, ja elektroniskais dokuments ir sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

Zemkopības ministre L.Straujuma

7.pielikums
 Ministru kabineta
 2012.gada 18.decembra noteikumiem Nr.935

Galvenās cirtes caurmērs pēc valdošās koku sugas un bonitātes

Nr.p.k.	Valdošā koku suga	Bonitāte			
		la	I	II	III
		valdaudzes vidējais caurmērs (centimetros)			
1.	Priede	39	35	31	27
2.	Egle	31	29	29	27
3.	Bērzs	31	27	25	22

Zemkopības ministre L.Straujuma

8.pielikums
Ministru kabineta
2012.gada 18.decembra noteikumiem Nr.935

Egļu mežaudzes atbilstības neproduktīvas mežaudzes kritērijiem noteikšana

Viršmežniecība

Meža īpašnieks/tiesiskais valdītājs

(vārds, uzvārds/juridiskās personas nosaukums)

Īpašuma nosaukums

Zemes vienības kadastra apzīmējums

Kvartāls

Nogabals

Platība, ha

Mērījuma Nr.	Mērījumi 1,3 metru augstumā virs koka sakņu kakla		Mērījuma Nr.	Mērījumi 1,3 metru augstumā virs koka sakņu kakla	
	pēdējo piecu gadskārtu kopējais platums (i), mm	koka caurmērs (d), cm		pēdējo piecu gadskārtu kopējais platums (i), mm	koka caurmērs (d), cm
1.			11.		
2.			12.		
3.			13.		
4.			14.		
5.			15.		
6.			16.		
7.			17.		
8.			18.		
9.			19.		
10.			20.		
mērīto koku vidējais caurmērs D, cm (kā aritmētiskais vidējais)					
regresijas koeficients a vienādojumā $i = ad + b$ (iespējams noteikt, izmantojot datorprogrammas EXCEL funkciju SLOPE, kur i vērtības ir atkarīgais mainīgais (y) un d vērtības – neatkarīgais mainīgais (x))				≤ 0,3	
regresijas koeficients b vienādojumā $i = ad + b$ (iespējams noteikt, izmantojot datorprogrammas EXCEL funkciju INTERCEPT, kur i vērtības ir atkarīgais mainīgais (y) un d vērtības – neatkarīgais mainīgais (x))					
vienas gadskārtas platums i/5 vidējā caurmēra D kokam (no regresijas vienādojuma)				< 2,0 mm	
korelācijas koeficients r starp i un d (iespējams noteikt, izmantojot datorprogrammas EXCEL funkciju CORREL)				≤ 0,6	

Izpildīja

(vārds, uzvārds, paraksts*, datums*)

Meža īpašnieks/
tiesiskais valdītājs

(vārds, uzvārds, paraksts*, datums*)

Piezīme. * Dokumenta rekvizītus "paraksts" un "datums" neaizpilda, ja elektroniskais dokuments ir sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

Zemkopības ministre L.Straujuma

9.pielikums
Ministru kabineta
2012.gada 18.decembra noteikumiem Nr.935

Mežaudzes valdošās koku sugas pirmā stāva koku caurmēru mērījumi, uzmērot kokus parauglaukumos

Virsmēžniecība
Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs _____
(vārds, uzvārds/juridiskas personas nosaukums)

Adrese Tālruna numurs
Īpašuma nosaukums
Zemes vienības kadastra apzīmējums
Kvartāls Nogabals Platība, ha

Mērījumu punkta Nr.	Koka Nr.										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.		
Caurmērs (d), cm, 1,3 metru augstumā											
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											
10.											
11.											
12.											
13.											
14.											
15.											
16.											
17.											
Uzmērīto koku skaits (N)					Caurmēru summa (Σd), cm						
Valdošās koku sugas pirmā stāva koku caurmērs ($D = \frac{\sum d}{N}$), cm											

Valdošā koku suga Bonitāte
(pēc Meža valsts reģistra datiem) (pēc Meža valsts reģistra datiem)
Galvenās cirtes caurmērs cm
(saskaņā ar šo noteikumu 7.pielikumu)

Izpildīja _____
(vārds, uzvārds, paraksts*, datums*)

Meža īpašnieks/
tiesiskais valdītājs

(vārds, uzvārds, paraksts*, datums*)

Piezīme. * Dokumenta rekvizītus "paraksts" un "datums" neaizpilda, ja elektroniskais dokuments ir sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

Zemkopības ministre L.Straujuma

10.pielikums
Ministru kabineta
2012.gada 18.decembra noteikumiem Nr.935

Mežaudzes valdošās koku sugas pirmā stāva koku caurmēru mērījumi, uzmērot visus valdošās koku sugas pirmā stāva kokus

Virsmēžniecība

Meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs

(vārds, uzvārds/juridiskas personas nosaukums)

Adrese

Tālruna numurs

Īpašuma nosaukums

Zemes vienības kadastra apzīmējums

Kvartāls

Nogabals

Platība, ha

Caurmērs (d), cm	Koku skaits (N)	$d \times N$	Caurmērs (d), cm	Koku skaits (N)	$d \times N$	Caurmērs (d), cm	Koku skaits (N)	$d \times N$
			31			45		
			32			46		
			33			47		
20			34			48		
21			35			49		
22			36			50		
23			37			51		
24			38			52		
25			39			53		
26			40					
27			41					
28			42					
29			43					
30			44					
Caurmēru summa ($\sum (d \times N)$), cm								
Valdošās koku sugas pirmā stāva koku caurmērs ($D = \frac{\sum d}{N}$), cm								

Valdošā koku suga

Bonitāte

(pēc Meža valsts reģistra datiem)

(pēc Meža valsts reģistra datiem)

Galvenās cirtes caurmērs

 cm

(saskaņā ar šo noteikumu 7.pielikumu)

Izpildīja

(vārds, uzvārds, paraksts*, datums*)

Meža īpašnieks/
tiesiskais valdītājs

(vārds, uzvārds, paraksts*, datums*)

atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

Zemkopības ministre L.Straujuma

13.pielikums
Ministru kabineta
2012.gada 18.decembra noteikumiem Nr.935

(mazais valsts ģerbonis)

Apliecinājums Nr. _____ koku ciršanai

_____eksemplārs

Saskaņā ar īpašnieka vai tiesiskā valdītāja

Vārds, uzvārds	Personas kods	Juridiskās personas nosaukums	Reģistrācijas Nr.	Adrese

pilnvarotās personas

Vārds, uzvārds	Personas kods	Pilnvaras Nr.	Izdošanas datums	Izdevējietāde

iesniegumu Nr. _____, kurā lūgts izsniegt apliecinājumu koku ciršanai, un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 63.panta pirmās daļas 1.punktu un Meža likuma 12.panta pirmo daļu, nolēmu atļaut cirst kokus saimniecības (struktūrvienības)

mežā, ievērojot normatīvo aktu prasības.

Virsmēžniecība _____

Administratīvās teritorijas nosaukums _____

(novads, pagasts)

Cirsmas Nr.	Zemes vienības kadastra apzīmējums	Kvartāla Nr.	Nogabala Nr.	Cirtes veids	Cirtes izpildes veids	Izcērtamā platība (ha)
Kopā						

Apliecinājums derīgs no _____ .g. _____ līdz _____ .g. _____

Apliecinājuma izdevējs _____

Izdevēja adrese _____ Tālruna numurs _____

_____ .gada _____ . _____ Amatspersona _____

(amats, vārds, uzvārds, paraksts¹)

Apliecinājums ir sagatavots divos vienādos eksemplāros². Apliecinājumu var apstrīdēt _____ laikā no tā saņemšanas _____ virsmēžniecības virsmēžzinim.

Piezīmes.

¹ Dokumenta rekvizītus "paraksts" un "datums" neaizpilda, ja elektroniskais dokuments ir sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

² Prasības attiecinās tikai uz apliecinājumu papīra formā.

Zemkopības ministre L. Straujuma

© Oficiālais izdevējs "Latvijas Vēstnesis"